

Отже, сьогодні український агробізнес працює в надскладних умовах і демонструє гнучкість та ефективність. Попри складні умови, багато сільгоспвиробників продовжують сіяти, збирати врожаї, доглядати за господарством і віддавати всі зусилля для забезпечення продовольчої безпеки України та світу.

Список використаних джерел

1. Антощенкова В. В., Глянь Т.І. Історичний аспект сталого розвитку в умовах глобалізації. Економічний аналіз. 2024. Том 34. № 1. С. 291-298.
2. Агробізнес України. Інфографічний довідник. Top Lead, Latifundist Media. URL: <https://latifundist.com/novosti/60732-opublikovano-shchorichnij-infobuk-agrobiznes-ukrayini-pid-chas-vijny>
3. Онегіна В.М., Антощенкова В.В. Основи глобальної продовольчої безпеки. «Духовність особистості: методологія, теорія і практика». Volume 1 2022. С.140-149. DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2022-103-1-6-140-149>.

УДК 338.43.008

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ

Дейнега М.В. здобувач ВО ступеня доктора філософії,
Антощенкова В.В. д.е.н., доцент

Державний біотехнологічний університет

У роботі обґрунтовано особливості соціальної відповідальності аграрного бізнесу, як добровільного внеску бізнесу в розвиток суспільства в соціальній, економічній та екологічній сферах, пов'язаний безпосередньо з основною діяльністю компанії.

Соціальна відповідальність повинна розумітися учасниками агробізнесу не лише як гармонійний розвиток суспільства, а й виступати визначальною складовою в оцінці конкурентоспроможності підприємства і країни в цілому. Можна виділити п'ять елементів соціальної відповідальності агробізнесу:

Базовий (загальний). Традиційно його вимоги полягають у сумлінному виконанні бізнесом своїх прямих зобов'язань: виплата достойної заробітної плати; своєчасна та в повному обсязі сплата податків, страхових зборів; випуск продукції та надання послуг належної якості, дотримання технологічних регламентів та стандартів; виконання трудового законодавства; забезпечення безпеки праці; дотримання екологічного законодавства.

Розвиток особистості людини (трудового колективу) та (або) людського капіталу оцінюється за індексом розвитку людського потенціалу та інтелектуального капіталу його робочої сили, розвитку партнерських відносин в організації, ступеня згуртованості трудового колективу. Він пов'язаний з розвитком партнерських внутрішньофірмових відносин та передбачає безпосередній облік інтересів працівників на основі переговорного процесу. На

додаток цей елемент гарантує надання працівникам деякого набору пільг та соціальних послуг, тобто реалізацію цільових соціальних інвестицій: соціалізацію капіталу за допомогою залучення працівників до числа власників підприємства; інвестиції в людський капітал, у тому числі у професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації персоналу, у вдосконалення організації та збагачення змісту праці, а також в охорону праці та здоров'я працівників; соціальні інвестиції на покращення пенсійного та житлового забезпечення, програми, спрямовані не на самого працівника, а на членів його сім'ї [1, с.12].

Соціальні інвестиції на території базування підприємства охоплюють програми та напрями діяльності, сфера дії яких виходять за рамки організації. Вимога даного елемента полягає у розгляді територій розташування агробізнесу не як ресурсу, а як мети діяльності. Для цього необхідно формувати партнерські відносини з державою на всіх рівнях – регіональному, територіальному, а також усередині бізнес-спільноти.

Семантичний (цілеформуєчий) – елемент реалізації соціальної справедливості та загального блага, публічних прав у суспільстві відповідно до Конституції України.

Етнокультурний передбачає розвиток суспільства культурно-історичних типів, сім'ї, інновації.

Розглянуті елементи передбачають реалізацію системи функцій:

Загальні функції: прибуток; капіталоутворення за рахунок виробництва, зростання продуктивності праці, творчості, розвитку робочої сили в єдності із соціальною відповідальністю – зростанням сім'ї та демографічним зростанням нації та народу, а не за допомогою спекуляцій з фінансовими активами; прогресивність організаційних схем; підтримка соціальної солідарності тощо [2, с.15].

Оперативні обов'язки приватного власника: сплата податків з прибутку, майно тощо; відрахування на соціальне страхування дорогою, а не дешевою робочою силою; спрямування на зарплату частини коштів прибутку; доступ працівника до власності, прибутку, управління; створення робочих місць; відкриття нових виробництв; благодійна діяльність добровільної основи.

Економічна функція бізнес-еліти реалізується, коли ресурси є засобом досягнення альтернативних цілей, обираючи найбільш перспективні проекти, але не призначаються адміністрацією для використання заздалегідь виділеним людям.

Цільова функція передбачає розвиток працівника щодо його творчого потенціалу; розвиток чеснот людини, насамперед, раціональності, розважливості та подолання вад (куріння, алкоголізму, наркоманії тощо), які знижують ефективність робочої сили, підвищують захворюваність; зростання прибутку за рахунок розвитку людського та соціального капіталу; сприяння розширеному демографічному зростанню етносів російського культурно-історичного типу [3, с.322].

Функція формування креативного середовища організації реалізується у

вигляді інституту соціального партнерства бізнесу, влади, найманого працівника, населення території розташування організації.

Отже, соціальна відповідальність аграрного бізнесу має розглядатися з врахуванням його основних елементів та функцій. Вони є частиною стратегії, визначають суть концепції та спрямовані на вирішення гострих проблем сільських територій, таких як зниження рівня життя місцевого населення, забруднення земельних та водних ресурсів, атмосфери, виснаження природних ресурсів, зміна ландшафту, втрата біорізноманіття, небезпечні відходи тощо.

Список використаних джерел

1. Антощенкова В. В., Дейнега М. В. Історико-теоретичні аспекти корпоративної соціальної відповідальності / Вчені записки : зб. наук. пр. / Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Київ : КНЕУ, 2023. Вип. 30. С. 6–14.

2. Антощенкова В. В., Дейнега М. В. Соціальна відповідальність українського агробізнесу в умовах війни. STUDIA SLOBOZHANICA. Матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції «Слобожанський гуманітарій - 2023». Харків: ДБТУ, 2023. С. 12-19.

3. Антощенкова В. В., Дейнега М. В. Етика та комплаєнс компанії Астарта. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Технічний прогрес в АПВ». 2023. С.321-324.

УДК 658.152:664.7

СТАН БОРОШНОМЕЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Зміївський Д.С. здобувач рівня ВО, Онегіна В.М. д.е.н., професор

Державний біотехнологічний університет

У роботі обґрунтовано стан борошномельної промисловості України, яка має суттєвий вплив на розвиток економіки та споживчого ринку.

Україна й надалі продовжить відігравати роль одного з гарантів світової продовольчої безпеки, одночасно поповнюючи скарбничку серйозними валютними надходженнями, адже аграрна продукція залишатиметься ключовою статтею українського експорту [1].

В табл. 1 проаналізовано найбільших виробників борошна в Україні за 2021-2023 роки. Найбільшими виробниками борошна в Україні у 2023 р. стали 10 ключових виробників: «Вінницький комбінат хлібопродуктів №2», «Столичний млин», «Дніпромлин», «Новопрорківський КХП», «Комерційна фірма Рома», «Рівне-Борошно», «Зернарі», «Запоріжмлин», «ТД Ельдорадо», «Новоукраїнський КХП».